

Suomen Uusyrityskeskukset ry:n kannanotto YEL-uudistukseen alkavan yrittäjän näkökulmasta

Yrittäjän eläkelain (YEL) uudistaminen on tärkeä osa yrittäjyyden toimintaympäristön kehittämistä. Suomen Uusyrityskeskukset ry haluaa tuoda esiin erityisesti alkavien yrittäjien näkökulman, sillä juuri yrittäjyyden alkuvaiheen velvoitteet vaikuttavat sekä yrittäjyyden houkuttelevuuteen, ja YEL erityisesti yrittäjän sosiaaliturvaan.

YEL-alarajaa ei tule laskea

YEL-alarajan laskeminen nykyisestä nostaisi kynnystä ryhtyä yrittäjäksi. Monelle yrittäjyyttä kokeilevalle, osa-aikaiselle tai sivutoimiselle yrittäjälle pakollinen YEL-maksu voi olla liian suuri taakka, eikä eläketurva käytännössä parane, jos työtulo jää hyvin pieneksi. Alkavan yrittäjän ja pienimuotoisen yrittäjyyden kustannukset tulee pitää maltillisina, jotta yrittäminen säilyy houkuttelevana vaihtoehtona. Jos YEL-maksu tulee maksettavaksi jo hyvin pienistä tuloista, moni saattaa jättää yrittäjyyden tarjoamat mahdollisuudet kokonaan kokeilematta.

YEL on sosiaaliturvaa

Suuri osa alkavista yrittäjistä ei tunnista YEL:n roolia sosiaaliturvana. YEL ei ole vain eläkevakuutus, vaan se määrittää esim. sairauspäivärahan, vanhempainetuudet ja työttömyysturvan. Viestintää YEL:n merkityksestä sosiaaliturvana on vahvistettava. Uusyrityskeskukset ovat valmiita osallistumaan tähän työhön ja kehittämään yhdessä viranomaisten kanssa selkokielellisiä ja yrittäjän arkeen kiinnittyviä viestintämateriaaleja.

YEL-alennus tukee yrittäjyyden alkua ja antaa joustoa yrittäjälle

Alkavan yrittäjän YEL-alennus on tärkeä osa yrittäjyyden tukemista. Alennuksen ansiosta yrittäjän kiinteät kustannukset pysyvät ensimmäisten neljän vuoden aikana maltillisempina, jolloin yrittäjä voi suunnata enemmän resursseja yritystoiminnan kehittämiseen ja kasvuun. Alennus madaltaa kynnystä ryhtyä yrittäjäksi ja tukee erityisesti heitä, jotka aloittavat pienimuotoisesti tai sivutoimisesti. Alennus ei kuitenkaan rajoita yrittäjän mahdollisuuksia – jokainen voi halutessaan maksaa suurempaa YEL-maksua ja näin turvata paremmin omaa eläke- ja sosiaaliturvaansa. YEL-alennuksen säilyttäminen antaa yrittäjälle joustoa ja valinnanvapautta, mikä on tärkeää yrittäjyyden alkuvaiheessa.

Yrittäjyyden monimuotoisuus on huomioitava YEL-järjestelmän uudistuksessa

Yrittäjyyden kenttä muuttuu ja monimuotoistuu jatkuvasti. Osa-aikayrittäjyys, kevytyrittäjyys ja erilaiset yrittäjyyden muodot ovat yleistymässä. Yhä useampi kokeilee yrittäjyyttä – mukana on eläkeläisiä, korkeastikoulutettuja, maahanmuuttajia, palkansaajia ja monenlaisista taustoista tulevia henkilöitä. Yrittäjyys ei ole enää yhden muotin mukaista, vaan se on joustavaa ja monipuolista. Siksi YEL-järjestelmää uudistettaessa on tärkeää varmistaa, että järjestelmä palvelee kaikkia yrittäjiä – myös niitä, jotka toimivat osa-aikaisesti, sivutoimisesti tai kokeilevat yrittäjyyttä ensimmäistä kertaa.

YEL-järjestelmän uudistuksessa on varmistettava, että ratkaisut tukevat yrittäjyyden houkuttelevuutta ja monimuotoisuutta. Alarajan laskeminen voi lisätä kustannuksia ilman merkittävää parannusta eläketurvaan. Järjestelmän tulee olla joustava ja huomioida erilaiset yrittäjyyden muodot kuten osa-aikaiset, kevytyrittäjät ja yrittäjyyttä kokeilevat. YEL:n roolia sosiaaliturvana on viestittävä selkeästi, jotta yrittäjät ymmärtävät sen merkityksen arjessaan. Tavoitteena on malli, joka turvaa yrittäjän asemaa, mutta ei luo kohtuuttomia esteitä yrittäjyyden aloittamiselle.

Suomen Uusyrityskeskukset ovat valmiita osallistumaan YEL-järjestelmän kehittämiseen, jotta yrittäjyyden kynnys pysyy mahdollisimman matalana ja yrittäjät saavat tarvitsemansa tiedon ja turvan jo uransa alusta lähtien.

